LGBTİ+'LARA YÖNELEN BASKININ YENİ EŞİĞİ

Sosyal Politika, Cinsiyet Kimliği ve Cinsel Yönelim Çalışmaları Derneği'nin 12 Eylül 2026'da LGBTİ+'lara ve derneklere dönük operasyona dair değerlendirmesidir.

SPoD

12 Eylül 2026'da "Ailem Güvende" adıyla yürütülen operasyonlarda gece kulüpleri ve LGBTİ+ derneklerinin ofisleri basıldı, evler arandı, aralarında dernek yöneticileri ve aktivistler de olan LGBTİ+'lar gözaltına alındı; gözaltına alınanların bir kısmı tutuklanırken bir kısmı da adli kontrolle serbest bırakıldı.

Fotoğraf: Serra Akcan / csgorselarsiv.org

Aynı günlerde bu operasyonları protesto etmek için düzenlenen eylemlere polis müdahale etti, farklı illerde yapılan eylemlerde 150'ye yakın kişi gözaltına alındı ve 30 saati aşan gözaltı süreçleri yaşandı. Operasyonun önceki günü LGBTİ+ örgütlerinin internet siteleri ve sosyal medya hesaplarına erişim engelleri getirildi. **Operasyonlar 15 ile yayıldı; 9 dernek, 13 işletme ve 162 kişi hakkında adli işlem yapıldığı açıklandı. 162 kişiden 116'sı gözaltına alındı.**

SPoD

LGBTİ+’lara yönelik baskı elbette Eylül 2026’da başlamadı.

Onur Yürüyüşlerinin yasaklanması, LGBTİ+ temalı etkinliklerin engellenmesi, hem hak savunucularının hem ünlü LGBTİ+'ların kamusal görünürlüğün sınırlandırılması, LGBTİ+’ların ifade ve örgütlenme alanlarının daraltılması yıllardır sürüyor.

Bunun yanında son yıllarda doğrudan LGBTİ+ örgütlerinin tüzel kişiliğine, yöneticilerine ve faaliyetlerine yönelen farklı hukuki süreçler de yaşanmaya başladı.

SPoD

2025 Aralık ayında **Genç LGBTİ+ Derneği** hakkında sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek açılan fesih davası sonucunda derneğin feshine karar verildi; önceki dönem yönetim ve denetim kurulu üyeleri hakkında da ceza davası açıldı.

2026 Şubat ayında **17 Mayıs Derneği** Yönetim Kurulu Başkanı Defne Güzel hakkında, derneğin interseks hakları alanındaki yayınları gerekçe gösterilerek "genel ahlaka aykırılık" suçlamasıyla dava açıldı. Dava sürecinin sonunda Defne Güzel beraat etti.

12 Eylül'de gerçekleştirilen operasyonlarda yöneticileri hakkında gözaltı kararı verilen ve iki dernek yöneticisi tutuklanan, dernek binasında arama yapılan **Muamma LGBTİ+ Derneği** de 2023 ve 2025 yıllarında farklı düzeylerde hukuki ve idari baskılarla karşı karşıya kalmıştı.

Son olarak 2026 Haziran'da LGBTİ+ temalı paylaşımlar yapan onlarca sosyal medya hesabına kitlesel erişim yasağı getirildi.

Bu örnekler bize 12 Eylül'de yapılan operasyonlarının bir başlangıçtan çok, bir sürecin daha örgütlü ve kapsamlı bir biçime bürünmüş olduğunu gösteriyor.

SPoD

Biz bu sürecin arka planında, Türkiye'de son yıllarda giderek belirginleşen aile merkezli cinsiyet ve cinsellik siyasetinin önemli bir yer tuttuğunu düşünüyoruz. Uluslararası literatürde "anti-gender" olarak adlandırılan bu siyasi yönelim Türkiye'de kendine özgü bir biçimde; toplumsal cinsiyet eşitliğine, kadınların ve LGBTİ+'ların hak taleplerine, cinsiyet ve cinsellik alanındaki yerleşik kabullerin sorgulanmasına karşı çıkarak aileyi toplumsal düzenin temel birimi olarak öne çıkarıyor. Kadınlık ve erkeklik rollerinin, heteroseksüel ilişkinin ve çocuk sahibi olmanın makbul yaşamın temel unsurları olarak tarif edilmesi; LGBTİ+ varoluşlarının ise bu düzenin karşısında veya dışında konumlandırılması bu siyasetin temel unsurları arasında.

Türkiye'de bu siyaset yalnızca söylem düzeyinde kalmıyor. Aile ve nüfus politikaları, eğitim, hukuk, kamu kurumları ve medya üzerinden somutlaşıyor; LGBTİ+'lara yönelik politikalar da bu daha geniş çerçevenin içinde şekilleniyor.

SPoD

Aile siyaseti neyi düzenliyor?

2025'in "Aile Yılı" ilan edilmesi ve 2026–2035 döneminin "Aile ve Nüfus On Yılı" olarak tanımlanması, evliliğin ve doğurganlığın teşvik edilmesini, ailenin korunmasını ve nüfusun artırılmasını devlet açık hedefleri haline getirdi.

Bu siyasetin konusu yalnızca özel hayat değil. Bakımın, geçimin ve güvencenin nasıl sağlanacağı; çocuk, yaşlı ve hasta bakımının kim tarafından üstlenileceği de bu düzenlemenin parçası. **Ekonomik güvencesizlik, yoksulluk ve geleceksizlik koşullarında sosyal bakım yükünün aileye aktarılması, aileyi hem ekonomik hem de toplumsal düzenin temel güvencesi olarak kuruyor.**

SPoD

Ancak burada mesele yalnızca nüfus politikası ya da kadınların bakım emeğinin aile içinde örgütlenmesi değil. Devletin korumaya ve teşvik etmeye çalıştığı aile, aynı zamanda **belirli bir ilişkiyi, cinsiyet rollerini ve cinselliği makbul kabul eden bir toplumsal norm** olarak kuruluyor.

Evlilik, çocuk sahibi olmak ve heteroseksüel aile bu normun merkezine yerleştirilirken, bunun dışında kalan ilişkiler ve yaşam biçimleri aile düzenine yönelik birer tehdit olarak tarif edilebiliyor.

LGBTİ+'ların hedef haline gelmesi nüfus politikasıyla olduğu kadar **hangi ilişkilerin, bedenlerin ve yaşamların korunmaya ve tanınmaya değer olduğuna dair daha geniş bir toplumsal düzenleme siyasetini de içeriyor.**

SPoD

Suç isnatları neyi kuruyor?

“Ailem Güvende” operasyonlarının kamuoyuna duyurulma biçimi de bu siyasetin nasıl kurulduğunu gösteriyor.

Operasyon kapsamında “suç işlemek amacıyla örgüt kurma”, “fuhuş”, “müstehcenlik” ve "uyuşturucu madde bulundurma veya satın alma", dernekler kanununa muhalefet gibi suçlamalar gündeme getirildi. Yetkililerin açıklamalarında operasyon, **"Türk-İslam aile yapısı kültürünü değiştirmeyi amaçlayan ve çocukları, gençler ile aileleri hedef alan"** suç yapılanmalarına karşı yürütülen bir mücadele olarak sunuldu.

Bu suçlamaların hukuki sonucunu peşinen belirlemenin yanı sıra, kamuoyuna sunuluş biçiminin kendisi siyasi olarak önem taşıyor. **LGBTİ+ dernekleri ve hak savunucuları; çocukların korunması, fuhuş, müstehcenlik ve uyuşturucu gibi toplumda güçlü biçimde suç çağrışımı ve ahlaki panik yaratan başlıklarla aynı anlatının içine yerleştiriliyor.**

SPoD

Bu dil son operasyonlardan önceki karalama kampanyalarıyla da örtüşüyor.

LGBTİ+'ların çocuklar için tehdit oluşturduğu, cinselliği "özendirdiği", aileyi bozduğu veya "genel ahlaka" aykırı olduğu yönündeki iddialar, LGBTİ+ varoluşlarını ve LGBTİ+ örgütlerinin faaliyetlerini toplumsal bir tehdit olarak göstermeye hizmet ediyor. Genç LGBTİ+ Derneği'ne yönelik süreçte dernek faaliyetlerinin LGBTİ+ olmaya "özendirdiği" ve ailenin korunması ilkesine aykırı olduğu yönündeki değerlendirmeler bunun somut örneklerinden biri.

Böylece LGBTİ+ örgütlerinin hukuki destek, danışmanlık, hak izleme, savunuculuk ve örgütlenme faaliyetleri, bu faaliyetlerin gerçek niteliği ve devletin LGBTİ+ vatandaşlarına yönelik yükümlülüklerine yerine getirmemesi sebebiyle bu hizmetlere duyulan ihtiyaç hiç tartışılmadan, suç, tehdit ve ahlaki bozulma anlatısının içine yerleştiriliyor. Operasyonun adının "Ailem Güvende" olması da bu anlatıyı tamamlıyor: LGBTİ+'lar ve onları savunan örgütler, aileyi ve çocukları koruma iddiasıyla hedef haline getiriliyor.

Bizce burada yalnızca bir soruşturma dili değil, LGBTİ+'ları toplum için tehdit olarak gösteren bir algının kurulması söz konusu. Bu algı, son yıllarda aile ve toplumsal düzen üzerinden kurulan LGBTİ+ karşıtı siyasi söylemle artık pekişmiş görünüyor.

SPoD

Örgütlenmeye yönelen baskı

12 Eylül operasyonu ile birlikte ise bu farklı müdahale biçimleri daha geniş ve eşzamanlı bir operasyon dalgası içinde bir araya geldi. 12 Eylül'de LGBTİ+ örgütlerinin internet siteleri ve sosyal medya hesaplarınında olduğu **18 web sitesi ve 155 sosyal medya hesabına** erişim engeli getirilmesinin ardından gece başlayan operasyonlarda evlere ve dernek binalarına baskınlar yapıldı. İstanbul, Ankara, Mersin, İzmir ve Aydın başta olmak üzere 15 ile yayılan operasyonlarda **162 kişi, 9 dernek ve 13 işletme** hakkında adli işlem başlatıldığı açıklandı.

Ankara'da **Kaos GL**'nin asil ve yedek yönetim kurulu ile denetim kurulu üyelerinin evlerine baskın yapıldı ve dernek binasında arama gerçekleştirildi. Mersin'de **Muamma LGBTİ+ Derneği** ile **Mersin 7 Renk LGBTİ+ Dayanışma Derneği** hedef alındı. İstanbul'da ise **SPoD**, **HEVİ LGBTİ+**, **Lambdaistanbul**, **LİSTAG**, **Pozitif-İz** ve **Pozitif Yaşam Derneği**'nin ofislerine yönelik polis işlemleri ve aramalar yapıldı.

SPoD

Baskı yalnızca derneklerle sınırlı kalmadı. Örgütlerin internet siteleri ve sosyal medya hesaplarının yanı sıra aktivistlerin kişisel hesapları da erişime engellendi. **12 Eylül tarihli kararlarla Kaos GL, SPoD, Lambdaistanbul, Muamma LGBTİ+, Pembe Hayat, 17 Mayıs, HEVİ LGBTİ+ ve başka çok sayıda örgütün dijital iletişim kanallarına yönelik engellemeler getirildi.**

Operasyonların ardından tutuklamalar Ankara, İstanbul, İzmir, Mersin ve Aydın'a yayıldı.

17 Eylül itibarıyla 116 kişi gözaltına alınmış, 82 kişi tutuklanmıştı:

Kaos GL derneğiyle ilişkili 15 kişi gözaltına alındı. **Tutuklama talebi ile sevk edilen 15 kişiden yönetim ve denetim kurulu üyeleri ve bir gazeteci olmak üzere 8 kişi tutuklandı.** Ayrıca Ankara'da gerçekleşen operasyonların ardından 5 trans kadın da tutuklandı.

İstanbul'da gözaltına alınan 35 kişiden 20'si tutuklandı. Tutuklananların 9'u derneklerle ilişkili; 3'ü HEVİ LGBTİ+, 2'si Lambdaistanbul, 2'si Pozitif-İz ve 2'si SPoD ilişkili olarak tutuklandı.

İzmir'de 20 kişi gözaltına alındı, 18'i tutuklandı, 2 kişi adli kontrolle serbest bırakıldı. Adli kontrolle serbest bırakılanlardan 1 kişi aktivist.

Mersin'de gözaltına alınan 36 kişiden 26'sı tutuklandı, 8 kişi adli kontrolle serbest bırakıldı. Tutuklananlardan 6 kişi Muamma LGBTİ+ ve Mersin Yedi Renk derneklerinden aktivist ve/veya organlarında görev alıyordu. Bu kişilerden biri aynı zamanda avukat.

Aydın'da 6 kişi gözaltına alındı, 1'i serbest bırakıldı, 5 kişi tutuklandı. Tutuklananlardan 2'si aktivist.

SPoD

Bu nedenle 12 Eylül operasyonunu yalnızca tek tek dernek ya da kişiler hakkında yürütülen adli soruşturmalar olarak görmek yetersiz kalıyor.

Daha önce yaşadığımız Onur Yürüyüşülerini, eylem ve etkinlikleri yasaklamak ile bir derneğin yöneticilerini gözaltına almak, tutuklamak aynı düzeyde bir baskı değil.

İlki LGBTİ+'ların kamusal görünürlüğünü ve bir araya gelmesini sınırlandırıyor. İkincisi, LGBTİ+'ların kendi deneyimleri üzerinden örgütlenmek ve siyasal söz üretmek için kurduğu yapılara yöneliyor.

SPoD

LGBTİ+ örgütlerinin varlığı bu nedenle yalnızca örgütlerin kendi devamlılığıyla ilgili değil.

Bu örgütler, LGBTİ+'ların deneyimlerini ortaklaştırabildiği, hak talebine dönüştürebildiği ve kamusal alanda kendi sözünü kurabildiği alanlar.

Örgütlü LGBTİ+ hareketinin kriminalize edilmesi, bu siyasal kapasiteye doğrudan müdahale anlamına geliyor.

Yeni eşik

12 Eylül'de yaşananları bu nedenle yalnızca yeni bir gözaltı dalgası olarak görmüyoruz. **Öncesinde farklı örgütlere farklı hukuki araçlarla yönelen baskı, 12 Eylül'de çok sayıda LGBTİ+ örgütünü ve kişiyi aynı anda hedef alan daha kapsamlı bir operasyon biçimine büründü.**

Bizim açımızdan bu sürecin arka planında aile ve nüfus politikaları, cinsiyet kimliği ve cinsellik üzerindeki denetim, LGBTİ+ karşıtı siyasi söylem ve bu söylemin hukuk ve güvenlik araçlarıyla uygulanması birlikte değerlendirilmeli. Bunların her biri aynı şey değil; ancak bugün LGBTİ+'lara yönelik devlet politikasının farklı alanlarında birbirini tamamlayan müdahaleler olarak karşımıza çıkıyor.

Bu nedenle 12 Eylül'de başlayan operasyonlar, LGBTİ+'ların yalnızca nasıl yaşayabileceği ve kamusal alanda ne kadar görünür olabileceğiyle ilgili değil. **LGBTİ+'ların kendi deneyimleri üzerinden örgütlenebilmesi, hak talep edebilmesi ve siyasal olarak söz söyleyebilmesi de doğrudan devlet müdahalesinin konusu haline geliyor.**

Bu eşiğin önümüzdeki dönemde nereye evrileceğini kestirmek zor değil. Denetim raporları ve savcılık talepleri ile hedef alınan derneklerin kapatılmasının gündemde olduğunu gösteriyor. Yani süreç muhtemelen gözaltı ve tutuklamayla sona ermeyecek; örgütlerin var olma hakkının kendisine, tüzel kişiliğine uzanacak. Bu da metnin başından beri kurduğumuz çerçeveyi bir kez daha doğruluyor: **hedefte tek tek isimler değil, LGBTİ+'ların kendi deneyimini ortaklaştırabildiği, siyasi bir özne olarak konuşabildiği zemin var.**

Ama bu zemini kurmaya çalışan siyasetin de bir açmazı var. Aile merkezli düzenleme, LGBTİ+ varoluşunu sanki bir telkin, bir "özendirme"nin sonucuymuş gibi kuruyor çünkü ancak böyle kurulduğunda yasaklanabilir, dava konusu edilebilir, bir kapatma kararıyla ortadan kaldırılabilir hale geliyor. Oysa mesele bu değil: **kimin kimi sevdiği, kimin bedeninde nasıl bir arzu taşıdığı, hangi kimliği benimsediği veya nasıl bir hayat sürdüğü bir genelgeyle ya da bir mahkeme kararıyla düzenlenebilecek bir alan değil.**

Devlet dernekleri feshedebilir, siteleri erişime kapatabilir, yöneticileri yargılayabilir; ama bunların hiçbiri, insanların birbirini sevmeye, arzu duymaya, bir araya gelmeye ve dayanışmaya devam etmesinin önüne geçemez. Kapatılan her kurumun yerine bir boşluk değil, o boşluğu dolduracak yeni bir alan çıkıyor çünkü mesele kurumun kendisinden önce, o kurumu var eden şeyle ilgili.

SPoD

Baskının amacı bizleri görünmez kılmak ve sessiz kalmamızı sağlamaksa, buna verilecek yanıt aynı ısrarla görünür olmaya devam etmek: birbirimizin davasını takip etmek, dayanışmayı günlük bir pratik haline getirmek, susturulmaya çalışılan herbirimizin sözünü taşımaya devam etmek.

Bu mücadelenin tarihi zaten bunu defalarca gösterdi.

Yasaklarla, kapatmalarla, gözaltılarla kesintiye uğrasa da, LGBTİ+ hareketi hep yeniden var olma yolunu buldu. Bugün de öyle olacak.

SPoD

Tam da bu tarihsel dayanışma ve var olma ısrarıyla altını çiziyoruz:

- **LGBTİ+ hak mücadelesine, sivil toplum örgütlerine ve aktivistlere dönük keyfi polis operasyonları, idari baskılar ve hukuki kuşatma derhal son bulmalı; derneklerin tüzel kişiliklerini, dijital mecralarını ve hareket alanlarını hedef alan kapatma ve erişim engeli kararları geri çekilmelidir.**

- **"Ailem Güvende" adı altında yürütülen kriminelleştirme operasyonları kapsamında hukuksuzca gözaltına alınan ve tutuklanan tüm aktivistler, dernek yöneticileri ve hak savunucuları derhal serbest bırakılmalıdır.**

SPoD